БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

№ 98 (8930)
АПРЕЛИИН 26
ВОСКРЕСЕНИ
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

Хото болон хүдөөгэй ажалшад! Үйлэдбэрилэгдэдэг продукциин хүн бүхэндэ хүртэсынь талаар эгээн хүгжэнги капиталистическэ оронуудые хүсэхэ, ахижа гараха гэһэн түүхэтэ зорилгоёо дүүргэхэ ябадал хангая!

(1959 оной Майн 1-дэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гэй гаргаһан Уряануудһаа).

Мал адуулагшадай үүргэ ехэ

…гэн уужам Бурят оронеймнай …элтэ баян тала дайда, хада …а, нуга, тохойнууд удангүй …тэ хүхэ ногоогоор, сэсэг наб… бүрхөөгдэхэнь. Хэнэйшье мэ…эр, хүхэ ногооной үедэ үхэр ма… бэлшээриие зүбөөр эмхидхэжэ, …шэмэ ехээр абаха хэрэг мал …лагшад, үхэршэдэй үнэн зүрхэ… оролдолгоһоо, мэргэжэл шада…аа сүм дулдыдаха байна …. Эгээл тиимэһээ энэ ажалда …сэхэ, оролдосотой, үхэр мал …эхэ дүй дүршэлтэй хүнүүдые …хо хэрэгтэй. Түрүү колхоз, …зууд мал адуулагшадаар …даа дуратай, эдэбхитэй бэрхэ …дые томилһонойнгоо ашаар һү …а дээшэлүүлжэ, малаа һайса …луулжа, эрхим шанартай мя… һү гүрэндөө худалдадаг болон… Ажалай тиимэ һайн түрүү жэ… республикымнай аймагуудта ….

…харшэбэрэй аймагай «Знамя …на» (урдань «Үнэн») колхозой …эн Цыбен Санжицыренов һүү… 2—3 жэлдэ малайнгаа бэлшээ… …хэдэн хуби болгожо тойруулан …олоод, тэндээ һэлгүүлжэ бай… …үхэр малаа үдэр, һүнигүй …лжа, үдэртөө заабол 2—3 да… …һалжа, эрхим амжалта туйла… байгаа. Жэшээлхэдэ, нүхэр …жицыренов нёдондо 109 тол… …эрэ хашарагуудые һайнаар …лжа, тэдэнэйнгээ толгой бү… …шэгнүүрые сүүдхэдээ 1100 …маар нэмээгээд, дунда зэргээр …350 килограмм шэгнүүртэй, …р тарган мал гүрэндөө ту…һан байна.

…ршэлэн Кударын «Путь к ком…зму» артелиин ахалагша хони… И. Колодин үнгэрэгшэ үбэл …а 850 гаран эрье хонидые …осотой һайнаар адуулжа, ха…алжа, тэдэндээ … оройдоол 17 …р үбһэ, тэжээл эдюулээд, …ень нэгэшье гарза хоролто…р, шадал, тамир һайнтайгаар …оруулаа. Мүн энэ аймагай …овай нэрэмжэтэ колхозой тү… малшад Д. Данжуров, П. Рад… гэгшэд нёдондо намар 50 тол… …һан үхэрнүүдые даажа абаад, …э шадамараар шахажа, тол… …буриинь шэгнүүрые дунда зэр… 432 килограммда хүргөөд, бү… 216 центнер мяха гүрэндөө …даа һэн.

…э түрүү малшадай дүй дүршэл …һээ харахада, гансашье хүхэ …ной үедэ бэшэ, мүн жэлэй …шье сагта үхэр малые оролдо… һайнаар харууһалжа шадаа …дэнэй шэгнүүрынь горьтой… нэмээгдэжэ, һү шэмэнь эрид …лүүлэгдэжэ болохо байна.

…на дурсагдаһан колхозуудта …адуулагшадай ажалда ехэхэн …ал хандуулагдажа, энэ хүдэл… …э ёһотойл шадамар бэрхэ хү…шэлэн ологдоод, тэдэнэр ар… …н правлениин болон партийна …ан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэһэ… …ээ һүүлээр томилогдодог бай… Тиихэтэй хамта энэ ажалда …ө дурлаһан коммунист, …омолшууд, эдэбхитэд түбхын …ндэ табигдадаг ушартай. Эн… …үдэлэгшэдтэ 10 хоног соо, …даа хэды шэнээн һү һаа… үхэр малай шэгнүүрынь хэр … нэмээхэб. хэды шэнээн … хайшалха ёһотойб гэжэ ту… …үсэб даабари табигдажа үгтэ… …дэнэй ажалайнь түлөөһэн …р тодорхойлогдодог болонхой. …ошье олонхи колхозуудай …ени, партийна эхин организаци энэ тон шухала асуудалда анхаралаа багаар табижа, мал адуулагшадай ажалые ёһоор эмхидхэдэггүй байһаар. Тиимэһээ эдэ ажахынуудта үхэршэдөөр дайралдаһан лэ хүн табигдажа, тэдэнь саг үргэлжэ һэлгэгдэжэ байдаг. Хэтэрхэдээ зарим нютагуудта үхэр малынь хэдэн үдэр ямаршье харууһагүй, туража, муудажа, һү шэмэээ доошолуулжа байдаг ушар али олон үзэгдэдэг. Илангаяа Кяхтын, Бичурын зарим колхозуудта, Яруунын совхоздо малай адуулга, харууһалга тон муугаар эмхидхэгдэнхэй. Эндэхи олохон колхозуудай һү һаалиин гүүртэ, фермэнүүдтэ мал адуулагшадай томилогдоогүй дээрэһээ һаалишад өөһэдөө үнеэдээ ээлжээгээр адуулха баатай болодог. Саашадаа үхэршэд, мал адуулагшадай ажалда иимэ хайша хэрэгээр, хойрогоор хандаха ябадалда эсэс табиха саг тулаа.

Эдэ бүгэдые хараадаа абажа, үхэршэд, мал адуулагшад өөһэдынгөө бүхы мэргэжэл шадабари, үүсхэл оролдолго гарган, малайнгаа шэгнүүрые ехээр нэмээхын, һү шэмыень эрид дээшэлүүлхын түлөө тэмсэхэ зорилготой болоно. Колхозуудай правлени, партийна эхин организаци малшадайнгаа эдэбхи үүсхэлые али болохоор дэмжэжэ, тэдэнэй ажаһуудалай эрилтэнүүдые гүйсэд хангаха, холын бэлшээридэ абаад ябахада хүнгэн, хабсаргагдамал гэрнүүдые түхеэржэ үгэхэ ёһотой. Мүн уһа хомортой газарта хаһа сагтань автомашинаар уһа зөөхэ гү, али худаг малтажа бэлдэхэ шухала. Мал адуулагша бүхэн даажа абаһан бэлшээриин һайн газартай байхаһаа гадна, үхэр малдаа эдюулхэ нэмэлтэ тэжээл, таряа талханай зүйл, хүсэд хүрэхэ дабһа болон бусад минеральна тэжээлтэй байха зэргэтэй. Тэрэшэлэн мал адуулагшадта түсэб даабари табижа, бэлшээн таргалуулха малые һара бүри шэгнэжэ, тэрэнэйнь зэргээр малшадта ажалайнь түлөөһэ үгэжэ байха шухала.

Байгша ондо малшаднай һү, мяха, ноопо, үндэгэ хэзээ хэзээнэйхиһээ элбэг ехээр абажа, гүрэндөө тушааха, худалдаха уялга абанхай тээшэ.

Нүхэд үхэршэд, хонишод! Таанадайл мэргэжэл шадабари, үнэн сэхэ, оролдосотой ажалаар энэ зорилго амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ байна. Тиимэһээ энэ жэлдэ шахан таргалуулха малаа һайнаар бэлшээхэ, уһалха, шэгнүүрыень сүүдхэдээ 1000 граммһаа бага бэшээр нэмээхэ, зун-намарай бэлшээриин үедэ хонидойнгоо шэгнүүрые 15 килограммаар ехэ болгохын түлөө тэмсэхэ ёһотойбди. Һү һаалиин гүүртэ, фермэнүүдтэ үнеэн бүриһөө сүүдхэдээ 10 килограмм, үүлтэртэ үнеэдһээ пүүдһээ доошо бэшэ һү һаахын түлөө улам эршэмтэйгээр тэмсэе!

Илангаяа мүнөө хүхэ ногооной гараагүй, тон харюусалгатай үедэ малдаа үбһэ, тэжээл бага зэргэ эдюулжэ байгаад, һайн хагдатай газарта шадамараар адуулха хэрэгтэй. Ургамал, ногооной гарамсаар үхэр малаа саг сагтань уһалжа байгаад, бүхэли сүүдхэдээ бэлшээдэг болохо зэргэтэйбди. Бэлшээриингээ газарые тойруулан хорёолжо, тэрэнээ зундаа 3—4 дахин һэлгүүлжэ байгаад, малаа адуулха арга үргэнөөр хэрэглэе. Мүн ногоо һайнтай холын бэлшээридэ мал олоор адуулдаг болохо шухала. Тиигэжэ мал ажалай ашаг шэмэ ехээр абадаг болохомнай лабтай.

…рикын арадуудтай хани барисаа байгуулха советскэ ассоциаци байгуулагдаба

…рикын арадуудтай хани бари… байгуулха ассоциаци СССР-тэ болгохын тулада гадаадын оро… …й арадуудтай хани барисаа …лха байшан соо апрелиин … советскэ олониитын суглаан … Гадаадын оронуудтай хани …а, соёл культурын холбоо …лха советскэ бүлгэмүүдэй … президиумэй түрүүлэгшын …шо Н. Т. Сизов суглаае нээгээ. …икын арадуудтай хани бари… байгуулха ассоциаци СССР-тэ болгохо, тэрэнэй зорилгонууд … түүхын наукануудай доктор … Потехин элидхэл х…э. Ассо… байгуулагдахадаа Советскэ … болон Африкын арадуудай …охи хани ёһоной харилсаа … үргэдхэн бэхижүүлхэ хэрэг… …үүргэ дүүргэхэ гэжэ найда… …һан тухайгаа И. И. Потехин …лэн мэдүүлээ.

Африкын оронуудтай һанал нэгэдэлгын советскэ комитедэй харюусалгата секретарь, уран зохёолшо А. В. Сафронов, «Серп и молот» заводой вальцовщик, Социалистическэ Ажалай Герой Г. Н. Золотов болон бусад үгэ хэлэхэдээ, Африкын арадуудтай хани барисаа байгуулха советскэ ассоциациие бии болгохо гэһэн дурадхалые халуунаар дэмжээ.

Америкын мэдээжэ уран зохёолшо Ширли Грэхэм, Эфиопиһоо СССР-тэ байдаг посольствын советник С. Т. Синдэй суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

Африкын арадуудтай хани барисаа байгуулха ассоциациие СССР-тэ бии болгохо гэжэ суглаанда хабаадагшад нэгэн дуугаар шиидхээд, тэрэнэй правлениие һунгаа. Правлениин түрүүлэгшээр түүхын наукануудай доктор И. И. Потехин һунгагдаһан байна.

(ТАСС).

ХАРА ТАРЯА, ШЭНИИСЭ, НАРАН СЭСЭГ УРДА АЙМАГУУДТА—МАЙН 1, БУСАД АЙМАГУУДТА—МАЙН 5 ХҮРЭТЭР ТАРИЖА ДҮҮРГЭХЭ

ҺАЙНДЭРЫЕ УГТУУЛАН

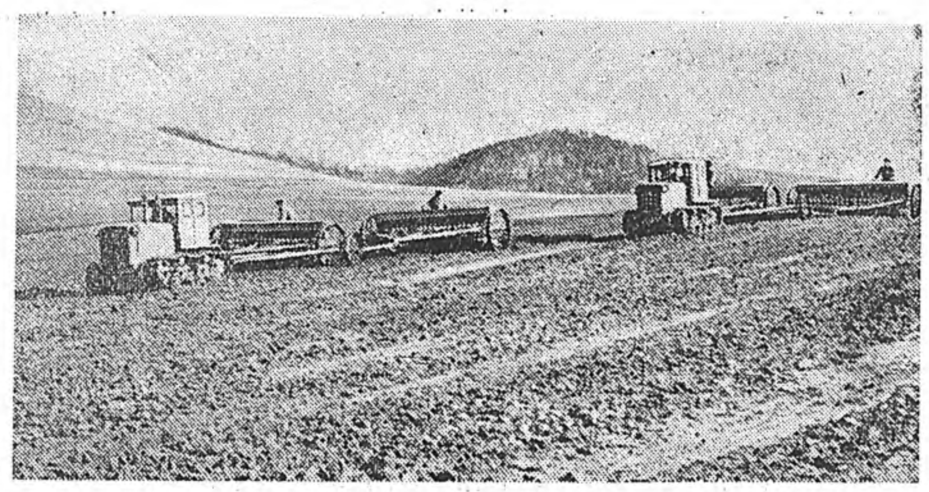
Бүгэдэ арадай һайндэр Майн нэгэниие ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтахын түлөө Мухаршэбэрэй аймагай колхозууд хабарайнгаа тарилгын хүдэлмэриие үдэрһөө үдэртэ улам эршэтэйгээр ябуулжа байнхай.

Эндэхи «Знамя Ленина» артелиинхид энэ жэлэй хабарай тарилгые хэзээ хэзээнэйхиһээ һайн шанартайгаар, агротехническэ эрхим болзорто дүүргэхэ гэһэн эрмэлзэлгэтэйгээр ажаллажа, үбэл байхаһаа хойшо кукурузын, таряанай газарта хуушан хур аргал шэбхэ ехээр гаргаа, мүн һайрамай уһа тогтоожо, газараа һайса уһалһан байна. Колхозой 2-дохи, 6-дахи комплексно бригадынхид (бригадидирнуудынь нүхэд Т. Ковалев, П. Кобылкин) тус бүридөө 2000 тонно үлүүтэй наг шэбхэ таряалан дээрэ гаргаад, энэ хүдэлмэреэ мүнөөшье үргэлжэлүүлһэн зандаа. Гадна газарайнгаа хүрьһэндэ шииг нойто ехээр барихын тула 3—4 үдэрэй туршада 3164 гектар пар дээрэ эртын борнойлго эрхим шанартайгаар хэжэ дүүргээ һэн. Һаянай колхозой бригаданууд газарай хүрьһэнэй гэдэхэдэ эртын пар хахалжа захалаа. Эндэхид һүүлэй 4—5 үдэр соо 300 гаран гектарта пар хахалаад байна. Пар хахалалгада хүдэлһэн түрүү механизаторнууд халаанайнгаа даабариие 100—150 процент хүрэтэр дүүргэдэг болонхой. Жэшээнь, трактористнууд Василий Фефелов, Иннокентий Черных, Батомунко Жигмитдоржиев, Дамба Раднаев болон бусад түрүүшын үдэрнүүдһээ тракторнуудаа нэгэшье һаадгүйгөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэнэ.

Артелиин бригадануудта кукурузашадай комплексно звенонууд өөһэд өөһэдынгөө даажа абаһан газартаа наг шэбхэ гаргаха, уһалха гэхэ мэтэ тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Эндэ хамтадаа 500 гектар дээрэ кукуруза таригдаха юм. Тэрэ газартань наг шэбхэ һайса гаргагдажа, ехээр уһалагдажа байна. Кукурузынгаа поли дээрэһээ гектарай 300 центнерһээ доошо бэшэ ногоон эшэ набша хуряаха гэһэн зорилго урдаа табиһан эндэхи кукурузашад абаһан уялгаяа эрхимээр бэелүүлхын түлөө ехэхэн оролдолго, хүсэ гаргана.

Иигэжэ «Знамя Ленина» колхозойхид полевой хүдэлмэриие түрүүшын үдэрһөө эмхитэй һайнаар эхилээд, эртынгээ тарилгые Майн 1 хүрэтэр сүм дүүргэхын түлөө тэмсэнэ.

Б. Дымбрылов.



Тарбагатайн «Дружба» колхозой хоёрдохи комплексно бригадынхид 300 гектарта шэниисэ хэрээһэлүүлэн тариба. Тракторист М. Башиев (сеялкэшэдынь П. Григорьев, Ф. Гордеев) үдэртөө 33 га тариха аад, 40 гектарта хүргэнэ. **Зураг дээрэ:** тракторист С. Калашников, М. Башиевай агрегадууд тарилга хэжэ байна.

Л. Хайдуровай фото.

Хара таряа тарижа дүүргэбэ

ТОРИ. **(Телефоноор абтаба).** Энэ жэлдэ орооһо таряанай гектар бүриһөө дунда зэргээр 12 центнер ургаса абаха гэжэ шиидэһэн «Улаан Бургалтай» колхозой механизаторнууд хабарай тарилгые эмхитэйгээр ябуулжа байна. Хоёр мянгаад гектар пар борнойлогдоо, 300 гаран гектар газар хахалагдаа. Апрелиин 23-да Боон, Нуга гэжэ газарта 140 гектар дээрэ хара таряан хэрээһэлүүлэн таригдаа.

Хара таряагаа тарижа дүүргэһээр лэ колхозой бүхы 10 агрегадууд шэниисэ тарижа эхилбэ. Һаяын 2—3 үдэр хүйтэн байжа, тарилга һаатуулагдабашье, Майн 1-нэй һайндэр хүрэтэр эртын тарилгые дүүргэхын тула механизаторнууд үдэр һүниие мэдэнгүй ажаллана. Һүүлэй мэдээгээр 150 га шэниисэ таригдаа. Ахалагша тракористнууд Цыдендамба Цыдыпов, Чагдаржап Гармаев гэгшэд шэниисэ тарижа байха зуураа, халаан бүриингөө даабариие 130—140 процент дүүргэнэ. Тарилгын бүхы агрегадууд һаадгүйгөөр ажаллана.

Гэхэтэй хамта шэниисэ бүхыдөө пар дээрэ хэрээһэлүүлэн таригдаха юм. Тарилгые һайн шанартайгаар ябуулхын тулада байгша ондо ахалагша сеялкэшэнээр бултадаа комбайнернууд, комбайнерай туһалагшад хүдэлнэ. Сеялкэ бүхэнэй хойно модон каток шагтагалагдажа, таригдаһан газар жэгдэрүүлэгдэнэ.

Адуу малдаа нэмэлтэ ногоон тэжээл ехээр ургуулжа абаха зорилгоор 500 гаран гектар парлагдаха газар дээрэ эртын тарилга хэгдэхэ юм. Мүнөө 60 гектар овёс таригдаа. Парлагдаха газарта таригдаһан зеленкоёо июлиин эхеэр сабшажа абаад, тэрэ газараа хахалха хүсэлтэйбди. Энэ ушарта нилээд ехэ ногоон тэжээл абтаха, мүн ёһоор партай байха бологдоно. Иигэжэ манай колхозой гэшүүд доторойнгоо арга боломжонуудые ашаглана.

А. Башинов,
колхозой партийна комитедэй секретарь.

Нормоёо үлүүлэн дүүргэнэ

ЯРУУНА. **(Телефоноор абтаба).** Аймагай колхозууд, мяха-һүнэй совхоз һүүлэй мэдээгээр 2 мянга гаран гектар пар борнойлоод байна. Газарай хүрьһэндэ шииг нойто бариха хүдэлмэри «Победа», «Дружба», «Знамя» колхозуудта, совхозой 3-дахи фермэдэ эмхитэйгээр ябуулагдана.

«Дружба» колхозой 1-дэхи комплексно бригадын (бригадирынь Петр Белоусов) механизаторнууд Павел Белоусов, Николай Колбин, Михаил Силаев гэгшэд халаан бүриингөө нормо үдэр бүри үлүүлэн дүүргэнэ. Энэ бригадын гэшүүд эртын тарилгые 8 үдэр соо үнгэргэхэ гэжэ шиидээд, оролдосотойгоор ажаллажа байна.

Ц. Дандаров.

БАЯН УРГАСЫН ТҮЛӨӨ

Байгша ондо бүхы кукурузаяа имагтал һайса үтэгжүүлэгдэһэн, үрэжэл ехэтэй газарта, заабол квадратно-гнездовой аргаар тарихын тула Прибайкалиин колхозууд энэ үбэлдөө, хабар эртүүр ехэхэн оролдолго гарган ажаллаа юм.

Кукурузын газарта наг шэбхэ гаргаха хүдэлмэридэ колхозуудай трактор, машина, мори унаа олоор табигдажа, энэ ажалда колхозникууд болон предприяти, эмхи зургаануудай хүдэлмэришэд, алба хаагшад, һурагшад үргэнөөр хабаадуулагдаа, мүн эндэ хэдэн воскресник эмхидхэгдэһэн байна.

Тусхайлбал Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүү кукурузашад нүхэд А. Макарова, А. Зайцев өөһэд өөһэдынгөө даажа байһан тарилгын газарай гектар бүридэ дунда зэргээр 28 тонно хуушан аргал шэбхэ гарганхай. Тиихэдэ эндэхид га бүридэ 2 центнер хүртэхөөр минеральна үтэгжүүлгэ—суперфосфат абажа бэлдээ. Мүн «Заветы Ильича» артелиинхид кукурузынгаа бүхы газарай гектар бүридэ 38 тонно шэбхэ гаргаа. Колхозуудай таряалан дээрэ наг шэбхэ гаргаха хүдэлмэридэ аймагай предприятинуудай хүдэлмэришэд ехэхэн туһаламжа хүргэнэ. Жэшээлхэдэ, № 271 барилгын-монтажна поезд, түмэр-бетонно барилгануудай заводойхид, Байгалай леспромхозойхид үсөөхэн үдэр соо дүтынгөө колхозуудта хамта 1500 тонно наг шэбхэ шэрэжэ үгөө. Гадна кукуруза тарихадаа квадрадуудые һайнаар, сэхэ зүбөөр гаргажа һургахын тула колхоз бүхэндэ кукурузашадтай тусхай һуралсал үнгэргэгдэнэ. Һаяхан «Путь к коммунизму», «Прибайкалец» колхозуудай кукурузашадые суглуулжа, Итанцын РТС-эй инженер нүхэр Калинин, хүдөө ажахын инспекциин главна агроном нүхэр Сумкин гэгшэд тусхай семинар үнгэргөө. Тэрэшэлэн колхозуута кукуруза тарихада хүсэд хүрэхэ үрэһэ хүрэнгэ хаагдаад, мүнөө тэрэнь нара һалхинда гаргагдажа шанаржуулагдажа байнхай.

Татауровай механизаторнуудай һургуулиинхид һайн үүсхэл гаргажа, өөһэдынгөө хүршэ Лазогой нэрэмжэтэ артельдэ 40 гектар газарта кукуруза тарижа, һайнаар ургуулхаар шиидэнхэй.

Тиигэжэ энэ жэлдэ аймагай колхозууд кукурузын газарай гектар бүриһөө 300 центнер ногоон эшэ набша хуряажа, үнеэн бүридэ 10 тонноһоо бага бэшэ силос дарахын түлөө тэмсэнэ.

М. Балаганский.

ЛЕНИНСКЭ ШАНГАЙ ЛАУРЕАДУУД



Х. М. Абдуллаев.



М. Н. Доброхотов.



В. С. Пустовойт.



И. Р. Шафаревич.



А. В. Власов.



Н. А. Горев.



И. С. Попов.



В. И. Векслер.



А. Л. Минц.



Я. П. Мезивецкий.

ЛЕНИНСКЭ ШАНГАЙ ЛАУРЕАДУУД


Н. Г. Басов.


П. Ф. Здродовский.


Н. Н. Ковалев.


Н. Ф. Погодин.


М. О. Ауэзов.

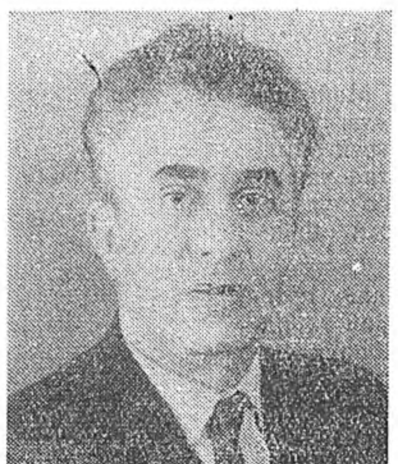

А. П. Кибальников.

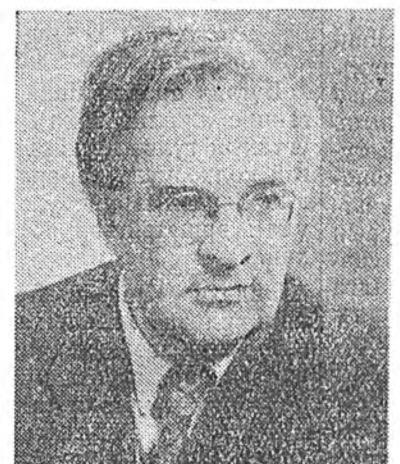

А. П. Довженко.


М. П. Вукалович.


А. М. Прохоров.


Е. М. Голиневич.


А. И. Хачатурян.


М. М. Штраух.


Б. А. Смирнов.


В. П. Соловьев-Седой.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ХОРИИНХИД УЯЛГАЯА МУУГААР ДҮҮРГЭНЭ

(КПСС-эй айкомой пленумһээ)

Һаяхан Хоридо партиин айкомой пленум боложо үнгэрбэ. Социалистическэ уялгануудаа дүүргэхэ талаар аймагай партийна организациин ябуулжа байһан хүдэлмэри тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Партиин ЦК-гэй декабриин Пленумэй болон XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула Хориин аймагай колхозууд болон совхозой малшад түсэбтэ долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ нёдондонойхиһоо нилээд ехэ хэмжээнэй продуктнуудые абаха гэһэн социалистическэ уялга абаа һэн.

Абаһан уялгануудаа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхэ хэрэгтэ ажалшадые элсүүлхэ талаар аймаг соо зарим тэды хүдэлмэри хэгдэһэн боловошье, бүхы дээрээ уялгануудай дүүргэлтэ һанаһанда хүрэнэгүй. Энэнь юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, аймагай колхозууд, совхоз һү һаалгаяа үнгэрһэн квартал соо нёдондонойхиһоо нилээд доошолуулжархёо, олон мал, илангаяа шэнэ түл хоролтодо оруулаа, гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө холо дүүргээгүй, тэрэшэлэн хабарай тарилгын бэлэдхэл нобшоор ябуулагдажа, дээрээ ортоод байһан баримтанууд үзэгдэнэ.

Жэшээлхэдэ, Ленинэй, партиин XX съездын нэрэмжэтэ, «Авангард» колхозуудта, совхозой хоёрдохи, гурбадахи фермэнүүд дээгүүр хонидойнь 20-ёод процент гарзалаа. Энээнэй хажуугаар Ленинэй нэрэмжэтэ, «Дружба» колхозуудта, совхоздо эхэ хонидой мянгаадаараа һубайрһан баримтанууд элирүүлэгдээ.

Мүн тэрэшэлэн эбэртэ бодо мал хангалтагүйгөөр ондо орожо байна. Совхоздо, «Дружба» болон бусад колхозуудаар олон үхэр гарзалуулагдаа, үнеэд олоороо һубайраа. Теэд һубайрһан үнеэдээ ороондо оруулжа, жэлэй һүүл багта түл абаха тухай хэншье һаналаа табинагүй.

Гүрэндэ мяха, һү тушаалга муугаар эмхидхэгдэнэ. Мяха тушааха кварталай түсэб оройдоол 69,6 процент дүүргэгдээ. Тиихэдэнь Ленинэй нэрэмжэтэ, «Красный партизан» колхозууд жэлэй эхинһээ хойшо мяха оройдоо тушаагаагүй.

Тэрэшэлэн гүрэндэ һү тушаалгашье муугаар ябуулагдана. Нёдондоной энэ үсынхитэй сасуулбал, һү худалдалга холо доошоо оронхой. Зарим ажахынууд һаагдаһан һүнэйнгөө хахадыень доторой гаргашада хэрэглэжэрхинэ.

Энэ жэлдэ эртэ дулааржа, зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдые бэрхэшээлтэй байдалда оруулаад байна. Мүнөө болотор зарим колхозууд хүрэнгынгөө үрэһэ сэбэрлэжэ дүүргээгүй, андалданай, худалдажа абтаһан хүрэнгын орооһон зөөгдэжэ эхилээдүй байһаар.

Сабшалангай газар уһалха, үтэгжүүлхэ, наг шэбхэ гаргажа тарааха талаар баһал биратай юумэ хэгдээгүй. Һайрамай уһан зарим газарнуудаар дэмы урдажа, гол, горхондо шудхажа оайдаг. Үдэ, Хүрьбэ, Анаа мүрэнүүдэй уһалууриин системэнүүд дүүрэн хэрэглэгдэжэ эхилээдүй, газар уһалха хүн зон хэрэгтэй соогоо табигданагүй.

Эдэ дутагдалнууд тухайгаа элидхэл хэһэн партиин айкомой секретарь нүхэр **Цыжипов,** хониной совхозой директор нүхэр **Далбаев,** «Авангард» колхозой парторганизациин секретарь нүхэр **Сущиков** болон бусад үгэ хэлэгшэд элирүүлэн тэмдэглэһэн байна.

Колхозууд абаһан уялгаяа дүүргэхэ аргатай гү? Хүсэд аргатай. Энээниие зарим колхозуудай жэшээ дээрэһээ харуулхада болохо. Жэшээнь, «Авангард» колхоз гүрэндэ мяха, һү худалдаха кварталайнгаа түсэб үлүүлэн дүүргээ. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойхид мяха тушааха түсэбөө мүн лэ үлүүлэн дүүргээ.

— Нёдондонойхидо орходоо 14 мянган килограмм һү — үлүү һаагдаа, гэжэ совхозой Ойбонтын 6-дахи фермын партийна организациин секретарь нүхэр **Дашидоржиев** мэдүүлнэ.— Тиихэтэй хамта, зунай сагта малаа һайнаар таргалуулхын тула бэлшээриингээ бүхы газарые һайнаар хэрэглэхэ шухала. Холын бэлшээринүүдтэ урданай ёһоор хабарзаан, намарзаан барижа, малаа адуулха һэмди.

«Красный партизан» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Мишарин** үгэ хэлэхэ зуураа, партиин айком өөрынгөө инструкторнуудые зүбөөр хэрэглэнэгүй гэжэ шүүмжэлээ. Айкомой инструкторнууд XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэнь партийна эхин организацинуудта саг үргэлжэ, бодото туһаламжа үзүүлхэ ёһотой. Теэд тэдэнэр колхозуудаар ябахадаа жэжэ бужа асуудалаар сагаа барадаг гэжэ тэрэ заагаа.

Энэ шүүмжэлэл үнэндөө тон зүб. Партиин айкомой хүтэлбэри бүхы дээрээл нимэрхүү юм.

Хэлсэһэн энэ асуудалаар тусхай шиидхэбэри баталан абтаа.

Пленумдэ хабаадагшад, мүн аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Батуевай** «Арадай гэгээрэлэй системые шэнэдхэн байгуулгатай дашарамдан, аймагай партийна организациин зорилгонууд тухай» гэһэн элидхэл зүбшэн хэлсэжэ, дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаа.

Г. Цыреторов.

Семинар болоо

Зэдын аймагай Соведэй гүйсэдком хүдөөгэй, сомоной Соведуудэй түрүүлэгшэнэрэй болон секретарьнарай семинар һаяхан үнгэргөө.

Семинарта хабаадагшадта аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Будажапов «КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ тушаа хүдөөгэй, сомоной Соведүүдэй зорилгонууд», аймагай хүдөө ажахын инспекциин главна зоотехник нүхэр Харжеев «Колхозуудай мяха ехээр абаха арга боломжонууд тухай» гэһэн элидхэлнүүдые хэһэн байна.

Белоозерско сельсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр Хубанов, аймгүйсэдкомой финансын таһагые даагша нүхэр Борхонов, мүн семинарта хабаадаһан хүтэлбэрилхы бусад олон хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXI съездын тогтоолнуудые бэелүүлэн, ямар хэмжээ-ябуулгануудай бэелүүлэгдэжэ байһан тухай хөөрэжэ үгэбэ.

О. Ниндаков.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо

Электрын гэрэл ялархань

Иннокентьевка, Үлзытэ тосхонуудта ажаһуугшад урдань электрын гэрэлгүй байһан юм. Һаяар эдэ тосхонуудта мотор табигдажа, бригадын гэшүүдэй гэрнүүдтэ, мүн хамтын байрануудташье Ильичын лампочканууд ялархань.

Шэнэ магазин нээгдэхэнь

Үлзытэ тосхондо бии байһан багахан магазинда эд бараа наймаалхада таагүй байһые хараадаа абажа, Хэжэнгын аймпотребсоюз эндэ магазинай ехэ гэр барижа тушааха болоо.

23-дахи жэлээ хүдэлнэ

Мал ажал дээрэ 23 жэлэй турша соо ажаллажа байһан Цэбжит Цыренова хонин ажалые һайса мэдэхэ болонхой.

Үнгэрэгшэ үбэлэй туршада 438 толгой эрье хонидые Дамба хүбүүнтэеэ хаража гараа.

Н. Галданов.

Хэжэнгэ.

„БУРЯТ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

Шиидхэхээр болоһон асуудал

Манай газетын мартын 19-нэй номерто иимэ гаршагтай бэшэг толилогдоо һэн. Яруунын совхозой 2-дохи фермын хүдэлмэришэд сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ аргагүйдэнэ гэжэ тэрээн соо тэмдэглэгдэһэн байгаа. Клубынь эзэгүй, стол, стул болон бусад хэрэгсэлнүүдынь эбдэржэ, муудажа байна гэжэ заагдаһан юм.

— Тэрэ бэшэг соо хэлэгдэһэн баримтанууд булта зүб байба,—гэжэ Яруунын совхозой парткомой секретарь нүхэр Санжиев манай редакцида мэдээсэбэ.

Тус статья 2-дохи фермын комсомолой эхин организациин суглаан, парткомой бюро дээрэ зүбшэн хэлсэгдээд, фермын улаан булангай хүдэлмэриие ойрын үдэрнүүдтэ һайжаруулха гэжэ фермые эрхилэгшэ нүхэр Жамсуевта, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Бадмаевта даалгагдаба.

Кукуруза ургуулха агротехникые наринаар сахиха

И. ИГНАТЬЕВ,
Хүдөө ажахын министр

Түрэл партиингаа түүхэтэ XXI съездын шиидхэбэринүүдээр урмашан зоригжоһон манай ороной ажалшад түсэбтэ долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ һү, мяха, нооһо, үндэгэ элбэг дэлбэгээр абаха гэһэн нилээд ехэ харюусалгатай зорилго урдаа табинхай. Манай республикын колхоз, совхозуудай ажалшад, малшад энэ зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэ шадал, арга боломжонуудаа элсүүлэн ажаллажа байна.

Хэнэйшье мэдэһээр, адууһа малай ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхын тулада эрхим шанартай, шэмэтэй, һайн тэжээл элбэг ехээр бэлэдхэхэ хэрэгтэй гээшэ. Теэд республикын олонхи колхоз, совхозууд жэлһээ жэлдэ адууһа малдаа хүсэд хүрэхэ үбһэ, илангаяа шэмэтэ тэжээл ехээр бэлдэжэ шададаггүй дээрэһээнь, тэдэнэй ашаг шэмэ эрид дээшэлнэгүй, мүн тоо толгойншье өөдтэй олошорногүй бшуу. Энээнэй гол шалтагааниинь юуб гэхэдэ, һая болотор манай эндэ адуу малай шэмэтэй, һайн тэжээл болохоор, мүн бараг һайн ургаса үгэдэг таарамжатай зохид ургамал тариггдадаггүй шахуу байгаа. Харин һүүлэй 3—4 жэлэй туршада хаа хаанагүй кукуруза тарижа эхилһэнһээ хойшо шэмэтэ тэжээл, силос горьтойгоор дарадаг боложо, малайнгаа ашаг шэмые, илангаяа һү һаалиие һураггүй дээшэлүүлһэн байнабди.

Кукуруза ехээр тарижа, һайнаар ургуулдаг түрүү колхоз, совхозуудай дүй дүршэл харахада, энэ ургамалые оролдожо һайнаар ургуулаа һаа, манай эндэ тэрээнһээ баян ургасын абтажа болохо байһаниие элитээр гэршэлнэ. Жэлһээ жэлдэ кукуруза ехээр тарижа, гектар бүриһөө 200—300 центнер, мүн дээшэшье ургаса абадаг түрүүшүүл аймагуудтамнай яһала олон болонхой. Жэшээлхэдэ, Тарбагатайн аймагай «Октябрь» колхозой үнинэй кукурузашан нүхэр П. Антонов 1955 ондо 7 гектар тарилгын газарай га бүриһөө 500 центнер кукурузын ногоон эшэ набша хуряагаа һэн. Тэрэшэлэн Кабанскын Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо нүхэр А. Трусовай звеногойхид 5 гектарай га бүриһөө 500 центнер, Түнхэнэй Калининай нэрэмжэтэ артелиин гэшүүн нүхэр Банзановай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай звено 16 гектарта кукуруза тарижа, га бүриһөө 450 центнер ургаса хуряагаа юм. Тиихэдэ Баргажанай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо механизатор нүхэр П. Ринчиновэй даадаг звеногой кукурузашад нёдондо сагай уларилай хэды таарамжагүй байбашье, 90 гектарта га бүриһөө дунда зэргээр 296 центнер ногоон набша хуряаһан байна. Мүн Кударын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ артелиин суута кукурузашан нүхэр Н. Дампилов өөрынгөө даажа байһан газарай гектар бүриһөө 300 центнер ургаса абажа шадаа. Эдэнэр кукурузые имагтал наг шэбхээр һайса үтэгжүүлэгдэһэн, һайн үрэжэлтэй газарта, квадратно-гнездовой арга зүбөөр хэрэглэжэ таряад, ургасынгаа хойноһоо оролдосотой һайнаар харууһалжа, уһалжа шадаһанай ашаар лэ иимэ баян ургаса туйлаа.

Гэбэшье бүхыдөө республикын аймагуудта жэлһээ жэлдэ энэ ургамалһаа биратай ургаса абтадаггүй байһаар. Энээнэй гол шалтагааниинь юуб гэбэл, зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд манай эндэхи байгаалиин эрхэ байдалда тааруулан тодорхойлогдоһон агротехникые тоодоггүй гэхэ гү, али тэрээниие будүүлигээр хазагайруулдаг байха юм. Кукурузые имагтал квадратно-гнездовой аргаар тариха тухай КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолнууд дотор нэгэнтэ бэшэ заагдабашье, тэрэниие үргэн рядтайгаар тарихые оролдодог ушар үзэгдэһөөр. Тусхайлбал, нёдондо манай республикада бүхыдөө 28656 гектар кукурузын оройдоол 5171 гектарнь гэхэ гү, али миил 18 процентнь квадратно-гнездовой аргаар таригдаа. Теэд тэрэншье муу, эхэнхи газартань зүб квадрат гаргагдаагүй. Тиихэдэ тарилгын 60 гаран процентнь үргэн рядтайгаар, зурууд хоорондонь 30—45, 60—70 сантиметр зайтайгаар таригдаа. Хэтэрхэдээ зарим колхозууд кукурузаяа юрын сеялкээр, ряд хоорондонь миил 15 сантиметр зайтайгаар тариһан байна.

Эдэ дутагдалһаа боложо, кукурузын ургасын ряд хоорондохиие утааша, хүндэлөөшэнь элдүүрилхэ аргагүй байжа, бүхы тарилгын 50 процентдэ ямаршье элдүүрилгэ хэгдээгүй үлэшоо һэн. Гадна бэшэ газартань элдүүрилгэ оройдоол утаашанъ хэгдээ юм. Кукурузын ургасын ряд хоорондохиие утааша, хүндэлөөшэнь элдүүрилхэ аргагүй байһан дээрэһээ ургасада нэмэлтэ тэжээл, минеральна үтэгжүүлгэ хэгдээгүй. Тиигэжэ олонхи колхоз, совхозуудта кукурузын ургаса тон багаар абтаа, ехэнхидээ буртаг үбһэ, үрмэдэһэндэ дарагдашаһан гү, али оройдоо юушье ургаагүй ха юм.

Иимэ бирагүй тулюур байдал саашадаа һургаал боложо, энэ ургамалай тарилгада ёһотой анхарал табижа, тэрэнэй агротехникые наринаар сахин, имагтал квадратно-гнездовой аргаар таридаг болохо эрилтэ табигдана.

Теэд хүдөө ажахын зарим мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд урдынгаа дутагдалнуудһаа ямаршье һургаал абаагүй, хуушанайхяраал кукурузые үргэн рядтайгаар тариха тухай заажа, энэ аргые магтажа байһань гэмшэлтэй. «1959 ондо кукурузын баян ургаса туйлая» гэһэн гаршагтай республикын Хүдөө ажахын министерствын хүдөө ажахын наукануудай таһагые даагш... нүхэр В. Н. Дерюгинагай бэшэ... ном һаяхан хэблэгдэжэ гараа. Нүхэ... Дерюгина энэ ном соогоо түрүүшү... кукурузые үргэн рядтайгаар тарижа... бараг һайн ургаса абана гэһэншү... гээр, энэ аргые магтажа бэшэ... (9, 11 хуудаһан). Мүн энэ номой... 23-дахи хуудаһанда кукурузые үрг... рядтайгаар таряад, ургасыень хурья... гаад, малда нэмэлтэ ногоон тэжээ... болгожо эдюулхэдэ таарамжатай гэ... жэ заана. Тиихэдэ тэрээнэйнь бусад... шье хуудаһануудта кукурузые үргэ... рядтайгаар тарихада болохо гэ... хэлэгдэнэ. Харин КПСС-эй обком... 1958 оной октябриин 6-да абтаһ... тогтоолой, мүн энэ оной феврал... болоһон республикын агрономууда... зүблөөн дээрэшье баталагдаһан рез... люциин ёһоор кукурузые заабо... квадратно-гнездовой аргаар тари... тухай сэхэ заагдажа байхадань, т... рээниие үргэн рядтайгаар тариха г... һэн дурадхалай тон таарахагү... байһаниинь элитэ.

Мүн энэ ном соонь бусадшье ду... тагдалнууд олон. Жэшээлхэдэ, кук... рузын ургасые малда нэмэлтэ н... гоон тэжээл болгожо эдюулхэ г... һэн дурадхалые зүб гэхын аргаг... Юуб гэхэдэ, кукурузын ургасые х... сэд эдеэшээгүйдэнь сабшажа, мал... эдюулхэдэ аша үрэ багатай бай... гээшэ. Тиигээдшье зарим ажахыну... та кукурузые хайша хэрэгээр тар... муугаар харууһалжа, ёһоор ург... абаагүйгөө нюуха далдалхын ту... тэндээ үхэр мал оруулжа адуул... гү, али сабшажа эдюулдэг занша... тай. Тиимэһээ саашадаа кукурузы... ургасые нэмэлтэ ногоон тэжэ... болгожо малда эдюулхэ ябадалы... буруушаажа, тэрэниие һайса эде... шэтэр ургуулаад, хуряажа, ... набшыень хэршээд, силос дарах... хэрэгтэй гэжэ колхоз, совхозуудай... хүтэлбэрилэгшэдтэ ойлгуулха ш... хала.

Нүхэр Дерюгинагай ном соо ор... ной түрүү механизаторнууд М... нуковский, Гиталов гэгшэдэй ба... дүй дүршэл оройдоошье харуула... даагүй байшоо. Кукуруза һайнаар т... риха, зүбөөр ургуулха тухай тэдэнэ... дүй дүршэл манай кукурузашад... ехэхэн туһа боложо үгэхэ байгаа.

Мүнөө республикымнай олон тоо... кукурузашад болон хүдөө ажахын б... сад хүдэлмэрилэгшэдэй ажалдаа х... тэлбэри болгохоор мэргэжэлтын һа... зүбшэлэй хэрэгтэй болоод байхад... Хүдөө ажахын министерствын иим... ехэ дутагдалтай ном хэблэн гар... гуулжа байһаниинь горьтой алд... гээшэ.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэ... колхоз, совхозуудай бүхы мэргэж... тэд кукурузые үргэн рядтайгаар т... риха, тэрэниие нэмэлтэ ногоон т... жээлдэ тариха тушаа брошюра со... хэлэгдэһэн баримтануудые бур... шааха бэзэ гэжэ найдагдана. Үнэ... баян ургаса абахын тула кукурузы... имагтал квадратно-гнездовой арга... тарижа, оролдосотойгоор харууһ... ха шухала. Энэ манай республик... эрхэ байдалда арга бэшэ барим... лагдаха зэргэтэй. Аймгүйсэдкому... дай хүдөө ажахын инспекцинү... совхозуудай директор болон глав... агрономууд, колхозуудай хүтэлб... рилэгшэд болон мэргэжэлтэд 195... ондо кукурузые бүхыдэнь квадра... но-гнездовой аргаар тарижа, бүх... сагайнь һүн эдеэтэй болоод байха... силос дараха эрилтэ дүүргэхэ уял... тай. Хэрбээ эдэ болон бусад эри... тэнүүдые дүүргээгүй һаа, кукуру... ургуулха агротехникые будүүлигэ... хазагайруулһан дээрэ тоологдо... зэмэтэ хүнүүд хэһээгдэхэ ёһотой.

★ҺУРАГШАД ТУҺАЛНА★



ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой поли дээрэ 9-дэхи классай һурагшад А. Васильева, В. Дригунова гэгшэд наг шэбхые халаахаяа обоолжо байна. **А. Сельверовэй** фото.

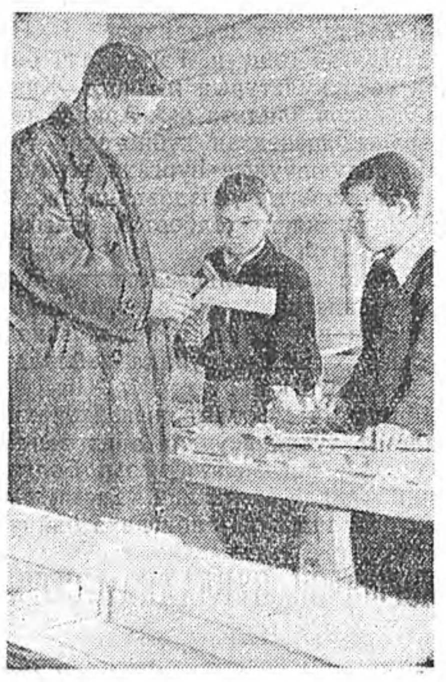
АЖАҺУУДАЛАЙ ХЭРЭГСЭЛ ЭЛБЭГЭЭР ҮЙЛЭДБЭРИЛНЭ

Прибайкалиин аймагай Сэлэнгын модоной базын хүдэлмэришэдэй ажал хэрэг

...лбоо барисаагаа үргэдхэнэбди

(Дунда һургуулиин директор нүхэр Хадахаанэйн хөөрөөнһөө)

...иин XXI съезд советскэ ху-
...урда хүндэтэй, харюусалга-
...зорилго табяа гээшэ. До-
...лэй түсэбэй дүүргэгдээд
..., арадаймнай ажахыда ехэ
...та хэгдэжэ, ажабайдалнай
...ээр хүгжэхэ, культурна бо-
...йна. Энэ түүхэтэ үе соо мүн
... тэгээрэлэй хэрэг хубилгаг-
...үндэһөөрөө һайжаруулагда-
...оно. Һуралсалые ажабайдал-
...лбоо барисаатайгаар ябуул-
...аар, парти, правительствын
...бариие бидэнэр бэелүүлжэ
...хойбди. Политехническэ һу-
...да онсо анхарал табигдадаг



...й дунда һургуулида Иль-
...Татаурово тосхонуудай үхи-
...радаг юм. Эндэхи Сэлэнгын
...й база һургуулиимнай поли-
...скэ һуралсалда ехэ туһа
...н байна. Һургуулиин газаа
...стерской түлөөһэгүйгөөр ба-
...түхеэрэлгэ болон зэр зэмсэ-
...үгөө. Мүнөө гүйсэд түхеэ-
...эй слесарна, модо дархалха
...скойнуудтай болонхойбди.

...л заадаг багша Леонид Ива-
...Кобунов модо дархалалга зү-
...хидхээ. Тиигэжэ энэ талаар
...тэды амжалта туйлаабди.
...иин наһа хүрөөгүй үхибүү-
...уха стул, түхэрэен столнуу-
...сли болон садуудта) олоор
...гэдэг болообди. Модо дар-
... цехтэ хүдэлдэг 5—7-дохи
...удай һурагшадай бүтээһэн
...ын стол, стулнууд Турунтае-
...юной хүүгэдэй садта эль-
...

...алаа хүүгэдэй мебель дар-
... мэргэжэхэ зорилготойбди.
...хэдэ, эндэхи модоной база
...э ехэ туһа хүргэхэ аргатай.
...шье түлөөһэгүй модо, шэрэ

гэхэ мэтын хэрэгсэлээр бидэниие хангана, һурагшаднай цехүүдтэнь ошожо, үйлэдбэриин практика гарана.

Ахалагша классуудай һурагшад токарна, слесарна хэрэг, трактор оролдосотойгоор шудалдаг. Үнгэрэгшэ жэлдэ арбадахи класс дүүргэгшэдһээ 26 хүн эндэхи предприятиин цехүүдтэ, колхоздо хүдэлдэг болонхой. Һуража байхадаа олоһон дүй дүршэлынь ажал хэрэгтэнь туһална.

Энэ жэлдэ һурагшаднай Лазогой нэрэмжэтэ колхозой 2 га газартань кукурузын, 4 гектартань огородой баян ургаса ургуулжа үгэхэ уялга абанхай. Мүнөө тусхай бригаданууд байгуулагдаад, поли дээрэ наг шэбхэ болон бусад үтэгжүүлгэ гаргажа байна. Тахяагай таба мянган дальбараа тэжээжэ, колхоздо үгэхэ зорилготойбди.

Үхибүүдэй мебель дархалжа мэргэжэхэ гэһэн зорилгыемнай республикын Гэгээрэлэй министерство һайшаагаа. Тиимэһээ энэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдана. Яһала һайнаар хэгдэһэн, шэрдэгдэһэн стол, стулнуудые худалдаа наймаанай организацинуудта һаяар тушаахамнай.

Саашадаа һургуулиингаа политехническэ һуралсалые үргэдхэхэ арга боломжо бидэндэ бии. Һуралсалаа нэгэ халаанда оруулаад байхадаа сүлөө сагаар ехэ боложо, зэргэлээд байһан предприятиингаа үйлэдбэри дээрэ практика гарадаг болохобди.

Зураг дээрэ: ажал заадаг багша Л. И. Кобунов һурагшадай хэһэн юумэнүүдые шалгажа байна.

Бригадымнай нэрэ алдаршаха

Комсомолой организациин суглаан боложо, КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдые хайшан гэжэ дүүргэхэ тухайда хэлсээ. Үргэн далайсатайгаар коммунизм байгуулжа эхилһэн үедэ ороод байхадаа, коммунистическэ ёһоор ажаллаха, ажаһууха, һуралсаха гэжэ шиидээд, тодорхой хэмжээ-ябуулга хараалаабди.

Мүнөө тэрэнээ бэелүүлжэ байнабди. Манай бригада коммунистическэ ажалай коллективэй хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө базын хүдэлмэришэдэй дундаһаа түрүүлэн мүрысэжэ эхилһэн байна.

Бригадамнай долоон комсомолшуудтай юм. Эдэнэр барандаа шахуу дунда һургуули дүүргээд, үйлэдбэри дээрэ хүдэлжэ байнхай. Ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлхын түлөө тэмсэжэ эхилээд, комод бүтээлгээр һара бүринигөө даабариие үлүүлэн дүүргэдэг болообди. Громов бидэ хоёр үдэшын дунда һургуулиин арбадахи класста һуранабди. Нүгөөдэ табамнай милицидэ туһалха бригадын гэшүүд болоод, үдэшэндөө клуб, библиотекэ, столово соогуур олониитын журам сахилсана.

Бүхы бригадаараа олон ондоо мэргэжэл шудалха гэжэ шиидхэгдээ. Түрүүшын квартал соо сүлөөтэй сагаа энэ хэрэгтэ зорюулжа, бултадаа модоной фрезернэ, үрэмдэдэг, харуулдадаг станогуудта хүдэлмэрилдэг болообди. Саашадаа амаралтын үдэрнүүдтэ аяншалга хэхэ, спортын мүрысөө эмхидхэдэг болохомнай.

В. Девятых,
бригадын гэшүүн.

МАНАЙ ЗОРИЛГО

Уужам, һаруул, дулаан гэртэ ажаһуухада хэды зохид байдаг бэ! Айл бүхэниие тиимэ гэр байратай болгохо зорилго табигданхай.

Цехымнай хүдэлмэришэд нэгэ хабэй гэрнүүдые баридаг юм. Найман квартиратай хоёр дабхар, нэгэ, хоёр квартиратай нэгэ дабхар гэрнүүдые баридагбди. Цехымнай бүтээһэн тиимэ гэрнүүд модоной базын бүтээдэг продукциин горьтойхон хубиие эзэлдэг байна.

Цехнай жэл соо 25 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэр бариха техническэ хүсэтэй. Теэд нёдондо жэлдэ үйлэдбэриингөө арга боломжо зүбөөр ашаглажа, 75 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэрнүүдые баряа һэмди. Энэ жэлэй түсэб — 60 мянган дүрбэлжэн метр. Тэрэнээ 100 мянганда хүргэхэ уялга абанхайбди.

Хүдэлмэришэднай хэлаһан үгэдөө хүрэхын тулада уралан нарижуулгын дурадхалнуудые оруулжа, станок, түхеэрэлгэнүүдээ бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэнэ. Рамашан Федор Абрамов, станогшо Геннадий Рожицин, Аристарх Черепанов гэгшэд үйлэдбэридөө түрүү арга хэрэглэдэг, ажалдаараа эрхим жэшээ харуулдаг түрүүшүүл болонхой.

Үйлэдбэримнай дутагдалгүй, жэгдэ һайнаар хүдэлдэг гэжэ хэлэхын аргагүй, материалаар дуталдаха мэтын элдэб бэрхэшээл тохёолдодог. Теэд тэдэниие зүбөөр шиидхэхэ гэжэ оролдодогбди. Цехымнай хүдэлмэришэдэй бүтээһэн гэрнүүд Казахстанай шэнэ газар элдүүрилэгшэдтэ, мүн манай республика доторхи промышленностиин хүдэлмэришэдэй посёлогуудта эльгээгдэнэ.

А. Корякин,
халаанай мастер.

ТОСХОНОЙ КЛУБТА

Энэ тосхондохи клубай аятай зохидхоноор гоёогдоһон уужам зал соо үдэшэ бүхэндэ хүн зоң дүүрэн байдаг. Сценэ дээрэһээ ирагуу һайхан хүгжэмэй аялга зэдэлжэ гү, али согтой хүхюун хүбүүд, басагадай сортоотой хатар табжархай буужа байдаг. Үгышье һаа, ямар нэгэн зүжэг хаража һонирходог.

Ямар артистнууд үдэшэ бүри эндэ иигэжэ наада табинаб? — Эндэхи модоной базын залуу хүдэлмэришэд.

«Бидэнэр иимэ ябадалтай бултадаа тэмсэхэ ёһотойбди» гэһэн багахан зүжэг табилгада бэлэдхэл һаяын нэгэ үдэр хэгдэжэ байба. Уран һайханай бүлгэмэйхид энээхэн зүжэгөөрөө архиншад, хараалшад болон бусад һалихай ябадалтаниие хурсаар шүүмжэлхэ юм. Тэдэнэр архиншад, залхуу зайрангуудтай эрид шууд тэмсэхэ гэжэ шиидээ.

Клубай хүдэлмэридэ нютагай интеллигенци эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Амбулаториин врач нүхэр Коркина хүнэй бэедэ архиин ямар хоро хүргэдэг тухай, мүн ондоошье асуудалнуудаар лекци уншана.

Тосхоной ажалшад өөһэдынгөө «артистнуудые» хүндэлдэг, табиһан наада, концертыень һонирхолтойгоор харадаг болонхой. Гансахан драматическа кружогтонь 18 залуушуул хабаададаг. Больницын фельдшер Лариса Блиновагай хабаадалсаагүй зүжэг, хатар гэжэ байдаггүй. Комсомолой комитедэй секретарь Людмила Гордиенко клубай бүхы хүдэлмэриин гол үүсхэлшэдэй нэгэн юм. Хүдэлмэришэд Михаил Алексеев, Тамара Иванова, гэрэй эзэн эхэнэр Алла Вторушина «бэрхэ артистнууд» гэжэ харагшадай дунда нэрлэгдэдэг болонхой.

Хүгжэмэй болон хатарай бүлгэмдэ 15 хүбүүд, басагад хабаадана. Электроцехын хүдэлмэришэн Виктор Андреевич Триковский наһажаал хүн аад, искусствода duратай һэн тулада залуушуулһаа заахан шье гээгдэдэггүй. Тосхон соогоо эгээл һайн хүгжэмшэ, хатаршан гэжэ алдаршанхай.

Клубайнь хүдэлмэри яһала зүбөөр түсэблэгдэнэ. Гансал хатар, концерт, кино табигдаад дүүрэдэггүй, харин неделидээ нэгэ дахин залуушуулай үдэшэ эмхидхэгдэнэ, уласхоорондын гү, али ондоо темээр лекци уншагдана.

— Манай хүдэлмэришэд клубта олоороо ерэдэг. Теэд клубнай багашаг байна. Тэрэнээ ехэ болгохо саг тулаа,—гэжэ клубые даагша нүхэр Корытова мэдүүлнэ.

Ф. Вахрунов.

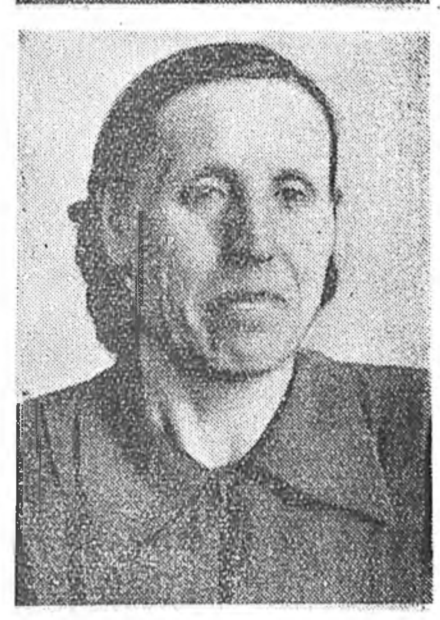


Зураг дээрэ: клубай хүгжэмшэд.

Ажалай түрүүшүүл







Зураг дээрэ модоной базын түрүү хүдэлмэришэд: (дээрэһээ) арбадахи класс дүүргээд, модо харуулдадаг станогто хүдэлмэрилжэ эхилһэн Мая Хангалова, халаанайнгаа нормые хоёр дахин дүүргэдэг модошо дархан А. Брезгин, модо хюрөөдэдэг цехтэ олон жэлдэ хүдэлмэрилжэ байһан түрүү хүдэлмэришэн Н. Смирнова гэгшэд.

В. Федоровой фото.

Ажаһуудалаа һайжаруулнабди

...ветскэ профсоюзуудай
...съезд хүдэлмэришэдэй
... хүмүүжүүлгын хүдэл-
...үргэдхэхэ, ажаһуудалы-
...дам һайжаруулха хэрэг-
...нсо анхарал хандуулһан
...

...сьездын шиидхэбэриие
...лтэ болгон, манай зав-
...предприятиингаа хүдэл-
...шэдэй байдалые бүри
...аруулха гэжэ оролдоно.
...гшэ жэл 18 хүдэлмэри-
... курортнуудта, 23 хүн
...лтын байшанда амараа

...өө жэлдэ бүри олон хү-
... курорт, амаралтын бай-
...удта амаруулха бай-
... Өөһэдынгөө хүсөөр
...дүрбэлжэн метр тал-
...ай байрын 17 гэр бари-
...бэлэн болгообди. Жэл
... бүри тосхоноймнай тү-
...арай танигдахаар бэшэ
...о байнхай. 3 магази-
...столовын гэр, овощехра-
...н барижа эхилээбди.
...й дүүрэтэр үшөө олон
...баригдаха байха.

...ктроэнергиин, байрын,
...портын гаргашануудые
...приятимнай даажа
..., столовынгоо эдеэнэй
...нгые 15 процентээр хим-
...лаа.

...едприятиимнай дэргэдэ
...н журам сахиха дружи-
... байгуулагдаа. Тэрээндэ
...уран эдэбхитэй хүдэлмэ-
... хабаадуулагдаад, ар-
... болон һалихай яба-
...итай шанга тэмсэл
...а. Завкомой түрүүлэг-
...рлогшо нүхэр Елизов
...дэлмэри һайнаар хүтэл-
...эхилэнхэй.

А. Галицкий,
завкомой түрүүлэгшэ.



...ж мастер Корякин (баруун гарһаа) хүдэлмэришэдтөө заабари үгэжэ

Ф. Вахруновай фото.

СЭЛЭНГЭ МҮРЭНЭЙ ЭРЬЕДЭ...

Асфальтаар хушагдаһан дардам харгы Сэлэнгын эрьеэр зурына. Мандригай дабаае дабамсаар ехэ барилга харагдадаг. Хэдэн ехэ корпусуудай орой хушагдажа эхилэнхэй. Шулуу, хирпиисэ шэрэһэн автомашинанууд өөдэ, уруугаа һүндэлнэ. Барилгын материал үйлэдбэрилхэ (Татауровска) комбинадай ашаглалгада орохонь ойртонхой.

Энэ барилгын хажуугаар саашалхада, арбаад километрын газарта Ильинка гэжэ тосхон оршодог.

Сэлэнгэ мүрэнэй эрьедэ хада хабсагай шэнгеэр обоолоотой модон, барилгын элдэб хэрэгсэл тээһэн вагонууд, олон гэрэй орой дээгүүр үндылдэһэн ута хоолойнууд хүрэ хүрэһөөр нюдэндэ тороно.

Иимэ ойрохон зуурын газарта эдэ бүгэдые харахадаа, долоон жэлэй түсэб һанаанда ороодхино. Тэрэнэй дүүргэгдээд байхада хэды ехэ хубилалта болохо гээшэб?

* * *

— «Сэлэнгын модоной база» гэһэн нэрэмнай предприятиингаа бодото үйлэдбэритэй таарахаяа болижо байна даа,—гээд инженер Секерин хөөрэжэ эхилбэ.

— Яахадаа?

— Хэдэн жэлэй урда тээ модо уһанһаа татажа абадаг база эндэ байһан юм. Мүнөө тэрээнһээ гадна, олон ондоо зүйлэй продукци үйлэдбэрилэн, жэл соо хорин зургаа миллион түхэригэй продукци гарганабди.

Иигэжэ хөөрэлдэһөөр предприятиин модо хюрөөдэдэг цехтэ хүрэжэ ерэбэбди. Аяар тэндэ байһан складһаа оньһон харгы зурына. Тэрээн дээгүүр бревнонууд удаа дараалан һолжорно.

Хэдэн рядаар тодхогдоһон станогууд бэе бэеһээ үрьдэлдэһэн юумэдэл хүдэлнэ. Тэбэрижэ хүрэшэгүй бүдүүн модод орой уруугаа эсхүүлжэ, хабтагай болон гарана. Наада захын рамада хүдэлмэрилжэ байһан Григорий Емельянов халаан соогоо хамагһаа ехэ бүтээсэтэйгээр ажаллана. Тэрэнэй хүдэлмэрилжэ байхые харахадаа, ажалдаа дүршэһэн, урагшаа һанаатайгаар хүдэлдэг хүн гэжэ тухайлхаар.

— Рамада һуулгагдаһан эдэ зургаан хюрөө нэгэ бревноһоо хэдэн хабтагай, дундаһаань үшөө гэрэй ханын тэбхэр брус гаргадаг,—гэжэ нүхэр Емельянов хөөрэбэ.—Предприятиимнай бэшэ цехүүдэй хүдэлмэри бидэнэрһээ, модо хюрөөдэгшэдһөө дулдыдадаг гээшэ. Тиимэһээ түсэбөө саг болзор сооһь дүүргэхые оролдонобди. Теэд Маймнай һайндэр ойртошоо...

— Үнгэрөөшэ һарада манай цехынхид гэр баригшадһаа нэгэ бага гээгдэһэн байна. Майн урдахи мүрысөөндэ заатагүй түрүүлхэ ёһотойбди,—гэжэ нүгөөдэ рамашан Алексей Архипов мэдүүлбэ.

Модо хюрөөдэгшэд урда һарада улаан тугаа алдаһандаа «хоролхожошье» болоо ха. Теэд хайшан гэхэб. Түрүү зэргэдэ гарахын түлөө тэмсэхэ—социалистическэ мүрысөөнэй ёһо гурим ха юм.

Гэр баридаг, мебель бүтээдэг цехүүдэй корпусууд хаяа хадханхай байдаг. Ажалшадай байдалые бүри һайжаруулхые уряалһан лозунг гэр баридаг цехын үүдэнэй дээгүүр хадаатай.

Барилгашадай хүдэлмэри яһала оньһожоруулагданхай. Гараар хэгдэдэг хүдэлмэри үгы тооной. Модо харуулдадаг, нүхэлдэг, хобоо, хэршэлээ гаргадаг элдэб станогууд электрын хүсөөр хүдэлнэ. Цехын наада үүдээр оруулагдаһан хабтагайнууд сонхын рама, колодо, таһалга, үүдэн, пол, потологой хэрэгсэл болгогдон, саада үүдээр гаргагдана.

Цехын саада захада хабсаргагшадай бригада хүдэлмэрилжэ байба. Станогуудта бэлэн болгогдоһон рама, үүдэнэй можонууд сабуудаг-дан холбогдоно. Самсынгаа хамсынуудые шуужархиһан, набтаршаг бэетэй нэгэ хүнэй хүдэлжэ байхые анхарангүй гарахын аргагүй. Ажалай дүршэл оные олоһон, хүдэлмэриингөө сагые зүбөөр хэрэглэдэг хүн гэжэ хэлэхэдэ алдуу болохогүй. Ажаглажа байхада үлүү нэгэшье алхаса хэнэгүй. Хэрэгтэй юумэ баран гар доронь...

Тэрэ ажаглалта дэмы байгаагүй хаш. Эндэ хүрэжэ ерэһэн бригадир нүхэр Петров: «Танилсагты, манай цехын эрхим хабсаргагша Алексей Константинович Брезгин гээшэ» гэбэ.

— Манай бригадынхид һарынгаа түсэб дүүргэнгүй байдаггүй,—гэжэ нүхэр Брезгин хөөрэжэ эхилбэ.— Теэд шанар гэжэ баһа байдаг. Гансахан процентын хойноһоо тэмсээд, муу шанартай продукци үгэхэ болоо һаа, бүтэхэгүй. Теэд заримдаа хүсэд хатаагдаагүй модон манда үгтэшэдэг. Энэ мэтын дутагдалтай тэмсэхэ ушар гарадаг.

— Зүб даа. Манай бүтээһэн стандартна гэрнүүд гол түлэб Казахстанай шэнэ газар элдүүрилэгшэдтэ эльгээгдэдэг юм. Тиимэһээ эрхим һайн шанартай гэрнүүдые бүтээхэ ёһотойбди,—гэжэ хажуудань байһан хүдэлмэришэн нүхэр Абрамов дабталсана.

Энэ цехынхидэй ажалда элдэб бэрхэшээл тохёолдодог, хүдэлмэринь ходо нэгэ жэгдээр ябадаггүй. Гэбэшье эдэбхи үүсхэл гаргажа, долоон жэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхэ гэһэн бүгэдэ арадай тэмсэлдэ хубитаяа оруулалсажа байна. Тэдэнэй энэ оролдолгыень нэгэ багахан баримтаар харуулжа болохо. Модо харуулдадаг станогынь цехынгээ үйлэдбэриие хүсэд хангажа үрдидэггүй байһан юм. Хүдэлмэришэн Аристарх Черепанов тэрэ станогые шэнэдхэн хубилгажа, үйлэдбэриингөө дутагдалые усадхаа.

Энэ цехынхидэй хүсөөр бүтээгдэһэн олон гэр үдэр бүри вагонуудта ашаалагдажа, холын замда эльгээгдэнэ.

Дуб модоной үнгэ зүһөөр шэрдэгдэһэн шифоньер, комод, стул, стол тээһэн автомашинануудай базын үүдээр гаража ябахые харахада «предприятиимнай нэрэ үйлэдбэриин шэнжэдэ таарахаяа болёо» гэжэ инженер Секеринэй хэлээшэ һанаанда оробо. Нээрээшье тиимэл гээшэ ха. Мебельнэ цехыень гэрэй хэрэгсэл дархалдаг фабрика гэхэдэ алдуу болохогүй. Электрын хүсөөр хүдэлдэг элдэб станогуудаар комод, стол, шифоньер бүтээгдэнэ. Станогой хабшуурта бүхэлэгдэһэн столой хүл болохо модон ээрсэгэй түргөөр эрьелдэдэг, хурса эритэй отолуурта тошылдогдоно.

Цехын уран гартанай нэгэн Иннокентий Дульский эндэ хүдэлмэрилжэ байба. Энэ новатор Майн 1-нэй һайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаһанһаа хойшо халаан бүхэнэйнгөө нормые ходо үлүүлэн дүүргэжэ, оролдосотой ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Цехын арба гаран бригада барандаа ажалай вахтада жагсаад, продукци үйлэдбэрилхэ графигаа уридлажа ябана.

— Манай бригадын гэшүүд дандаа залуушуул, комсомолшууд юм. Тиимэһээ бидэнэр коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө мүрысэжэ байнабди,—гэжэ бригадир Виктор Овчинников хөөрэнэ.—Бидэнэр гүрэнэй түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ эзэн ёһоор хандажа, долоон жэлэй даабариие уридшалан дүүргэхын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлдэ хубитаяа оруулалсаха ёһотойбди...

* * *

Сэлэнгын модоной базын олон зуугаад хүдэлмэришэд шэн зоригто ажалаараа республикынгаа промышленностиин түрүүшүүлэй зэргэдэ гаража ябаһан коллектив болоно. Энэ жэлдэ 50 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүдые бүтээхэ, түмэр замай 320 мянган шпала хюрөөдэхэ, 1 миллион 300 мянган түхэригэй мебель үйлэдбэрилхэ түсэбтэй.

—Хүдэлмэридэмнай элдэб бэрхэшээлнүүд тохёолдодог гээшэ. Теэд бүхы арга боломжоёо хэрэглэжэ, абаһан уялгаяа заатагүй дүүргэхэ зорилготойбди. Түрүүшын квартал соо продукци бүтээн гаргаха түсэбнай 113 процент дүүргэгдээ,—гэжэ главна инженер нүхэр Курочкин хөөрэнэ.

Базын цех бүхэндэ олон залуушуул хүдэлмэрилдэг. Тэдэнэй дунда арбадахи класс дүүргээд, хүдэлмэришэн болоһон комсомолшууд коммунистическэ ёһоор ажаһууха, һураха, хүдэлмэрилхэ үүсхэлые эдэбхитэйгээр дэмжэһэн байна. Ильинкын дунда һургуули дүүргэһэн Людмила Гордиенко, Мая Хангалова, Николай Пушкарев болон бусад хамта 20 гаран хүбүүд, басагад ходо түрүү зэргэдэ ябадаг. Эдэнэр Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэдэг, үдэшэндөө клубайнгаа уран һайханай кружогой хүдэлмэридэ хабаадалсадаг ёһотойл эдэбхитэд болонхой.

Иигэжэ Сэлэнгын модоной базын хүдэлмэришэд Майн 1-нэй һайндэрые ажалай шэнэ амжалтаар угтахын тула шармайн оролдожо байна.

Б. ДАШИЕВ.

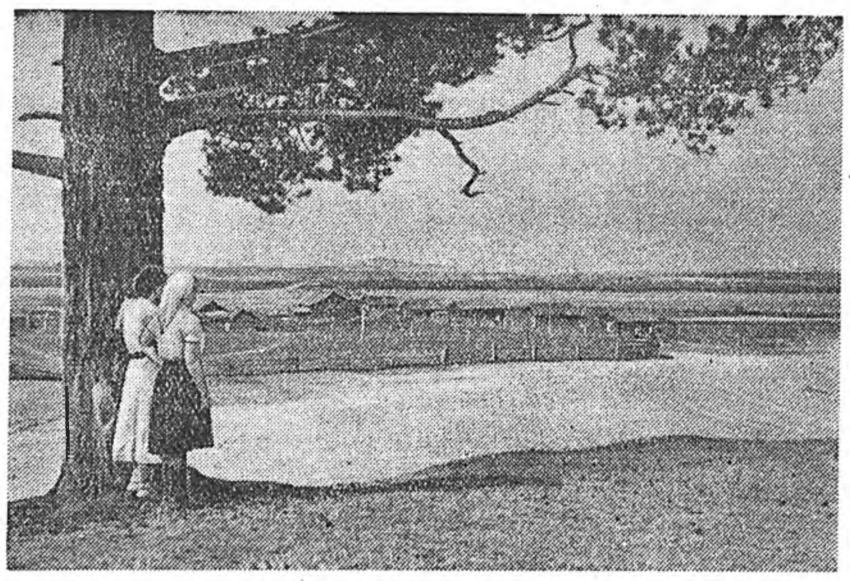
Литература тухай хөөрэлдөөн

Советскэ бурят литературын социалистическэ реализмын замаар хүгжэһэн түүхэ тушаа А. Соктоев, Е. Баранникова, В. Найдаков, Т. Болдонова гэгшэдэй бэшэһэн статьянуудые «Байгалай толон» журнал һүүлшынгээ дүрбэн номерто толилһон байна.

Республикын уран зохёолшодой союз, «Байгалай толон» журналай редакци энэ асуудалаар дискусси һаяхан үнгэргөө. Тэрээндэнь литература, хэлэ бэшэг шэнжэлдэг олон эрдэмтэд, уран зохёолшод болон уншагшад хабаадаба. Эрдэмтэ кандидадууд Ц-А. Дугарнимаев, Г. Туденов, Е. Баранникова, М. Хамаганов, А. Уланов, А. Соктоев, уран зохёолшод Н. Дамдинов, А. Бальбуров, Ч. Намжилов, В. Петонов, Ц. Дамдинжапов болон бусад бурят литературада социалистическэ реализмын нэбтэрэн хүгжэһэн тухай һанамжануудаа хэлэбэ.

Бурят литературада хабаатай асуудалнуудаар иимэрхүү дискусси, суглаануудые саашадаа эмхидхэдэг байгаа һаа, манай литературые бүхы талаһаань шэнжэлхэ хэрэгтэ туһалха һэн гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглээ.

Ч. Дарибазарон.



ТҮРЭЛ НЮТАГНИ.
А. Мантаевай фотоэтюд.

Тобшохоноор мэдээсэхэдэ...

✦ Манай Суулга (Мухаршэбэр) нютагта шатараар түрүү һууриин түлөө мүрысөөн болобо. Мүрысөөндэ дунда һургуулиин багшанар Р. А. Зонхиев, И. И. Жалсанов, 5 һурагшад, мүн нютагай бэрхэ бэрхэ шатаршад Б-Н. Ванжилов, Ц-Д. Бимбаев болон бусад хабаадалсана.

Мүрысөөн үргэлжэлһөөр.

Б. Цыренов.

✦ Петропавловкын Культурын байшанда (Зэдэ) дунда һургуулиин уран һайханай бүлгэмэйхид концерт һаяхан харуулба. Эдэнэрэй харуулһан концерт элдэб һонин номернуудтай байжа, харагшадай зүгһөө һайшаалда хүртөө.

С. Табдаев.

26 булга бариба



Арбан хоёр наһатайһаа агнуури хэжэ эхилһэн Дымбрин үбгэн пенсидэ гарабашье, гэртээ миин һуудаггүй. Дымбрин Ардановичын наһан соогоо баряагүй ангынь үгы шахуу.

Нүхэр Мунконов мүнөө үшөөл сарюун зандаа, Саяан уулын хабсагай, ташалангаар ябажа, ан гүрөөһэ, хэрмэ, булга бариһаар. Үбгэн ангуушан энэ үбэлдөө 26 булга, 70 гаран хэрмэ, нэгэ зээгэ, 3 шоно бариһан байна.

— Хада уулануудай саһанай хайлахалаар шонын гүлгэ бариха зэр зэмсэгээ бэлдэжэ байнаб,— гэжэ нүхэр Мунконов хөөрэнэ.

Гансашье Орлик тосхондо бэшэ, харин бүхы Аха соогоо суутай болоһон энэ ангуушан тосхоноо болбосон түхэлтэй болголсохые оролдоно. Нүхэр Мунконов шэнээр баригдахаяа байһан Культурын байшангай модо, шулуу зөөлсэжэ байнхай.

Зураг дээрэ: аймагай суута ангуушан Дымбрин Мунконов бариһан ангуудаа бараад байна.

П. Жужаевай фото, текст.



Хэмһээ хэтэрээшэд...

Борьёогой совхозой столовэ үдэшын найман сагта хаагдадаг. Теэд мүнөөдэр найма болоодшье байгаа һаань, столовын хүдэлмэрилэгшэд гэртээ харинагүй. Малай үбшэн шэнжэлхээ Москваһаа ерэһэн 7 мэргэжэлтэн эдеэ захяад ошоһон байба ха... Гэнтэ газаа ялагар гэгшын «Победа» тогтошобо. Досооһоонь хүнүүд гаража ерэн гэхэдээ, —ай, зайлуул!—аяар райпотребсоюзай наймаанай таһагые даагша Николай Иннокентьевич Якимов, һая болотор сельпогой түрүүлэгшээр хүдэлжэ байтараа архидадаг, хэрэлдээ, наншалдаа гаргадаг болоһоноойнгоо түлөө партиһаа намнуулһан Дмитрий Сергеевич Слышкин! Тэдэ хоёрой хойноһоо урал амаа будаһан хоёр залуу басагад (Петропавловкаһаа хэбэртэй) гаража ерэбэд. Саашаашье юумэн гээшэ болобо даа.

— Эдеэ асарагты! Бууза!—гэжэ столдо һуумсаараа Николай Иннокентьевич захирба.

— Столовомнай хаагдаал. Эдеэншье үгы, гансал тэрэ Москвагай мэргэжэлтэдтэ табиһан эдеэн бии, —гээд тогоошод эдэ «ноёдые» ябагша һай даа гэжэ досоогоо һанан байбад.

Теэд гэнтэ бууһан сэнгээшэд балай гаража үгэхэ хэбэргүй, ехэл зоримгой болонги, ороһон буурадал хүшэгэнэлдэжэ байбад. Энэ үеэр газаа машинын абяа дуулдаад, Москвагай мэргэжэлтэд бууба. Тэдэниие харамсаараа Николай Иннокентьевич:

— Шэбхэдэгты үүдээ! Бү табигты тэдэниие!—гэбэ.

Наймаанай таһагые даагшын захиралта дүүргэнгүй байха аргагүй, столовынхид үүдээ шэбхэдэбэ. Тиигээд үнөөхи Москвагай мэргэжэлтэдэй захяад ошоһон эдеэе тэдэ дүрбэндэ асаржа үгэбэ.

Якимов Слышкин хоёрнайшье зугаалжа эхилбэ ха. Стол дороо хэдэн шэл архи табинхай, байд гээд лэ нэгэ нэгээр абажа хэоһолно. Уурал бааяһан буузанууд дүрбэн ама руу «урилдаажал» байба.

Энэмнай иихэдээ юун боложо байна гээшэб? Эдэ дүрбэмнай мүнөө һаяхан гэр бүлэ, айл болоод, тэрэнээ тэмдэглэжэ, сэнгэжэ ябана гү, али? Үгы даа, яашье үгы! Нүхэр Якимовшье, тиихэдэ Слышкиншье һамгатайнууд, гэр бүлэтэй, ухи хүүгэдтэй зон юм. Энэмнай иигэжэ «сэнгэжэ» ябаһан зайгуулнууд лэ гээшэ.

Ехэ тушаалтай хадаа ушар ёһоёо мэдэхэ, томоотой хүн байха гэжэ һанан гэһээ, ядахын сагта Якимов иигэжэ дээрэһээ уруу гурим эбдэжэ, столовын хүдэлмэрилэгшэдые сагһаа орой болотор ажалдань бариха мүртөө холоһоо ерэһэн хүндэтэ айлшадые хооһоор үлөөжэ, архидажа, айдарлажа ябахадаа яаба гээшэб?!

Үнөөхи үдэшэлэн хооһоор унтаһан мэргэжэлтэдэй үглөөгүүр ерэхэдэ, столовоор дүүрэн архиин үнэр анхилба, үдэшэ хүхеэшэдэй үлээдһэ стол дээгүүр хэбтэбэ. Бүхэли үдэртөө малаар носолдожо эсэшоод, хооһоор унтаһан эрдэмтэдэй нэгэн:

— Мүнөө һүни ото бууза эдижэ зүүдэлжэ хонобэлби,—гээд нюдөө нюхан һуугаа һэн.

Д. Цыренов.

СТУДЕНТНЭРЭЙ НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИ

Багшанарай институтдахи студентнэрэй научна бүлгэмэй гэшүүд—студентнэр шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэлсэдэг юм.

Түүхын, хэлэ бэшэгэй факультедэй IV курсын студент Виссарион Бильдушкинов «С. Д. Дунаевай творчество» тухай, мүн энэ факультедэй студентка Валентина Зайцева «Д. Д. Хилтухинай ажал-ябуулга болон творчество тухай», 2-дохи курсын студентка Александра Балтахинова «Сонгоолнуудай хөөрэлдөөн» гэһэн асуудалнуудаар һонирхолтой элидхэлнүүдые хэбэ.

Хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидадууд—багшанар Б. В. Матхеевэй, М. П. Хамагановай хүтэлбэреэр тэдэ студентнэр шэнжэлэлгэ хэһэн байна.

Ч. Чимитов.

8 мянган шубуу тушаахань

Гүрэндөө мяха ехээр тушаахын тула «Коммунизм» (Курумкан) колхозойхид энэ жэлдэ шубуунай мяха 2 дахин ехээр абаха гэжэ шиидээ.

Колхоздонь мүнөө 300 шахуу нугаһан бии. 25 мянган үндэгэ инкубаторна станцида тушаажа, дальбараа болгохоор харааланхай. Колхоз энэ зундаа 8 мянган шубуу шахан таргалуулжа, гүрэндэ тушаахань.

К. Бадмаев.

Түрүү столоводо

Улан-Удэ городой 8-дахи столовын хүдэлмэрилэгшэд «Ниитын эдеэ хоолые саашадань үргэдхэн һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые дүүргэхын түлөө ехэхэн оролдосотойгоор ажаллажа байна.

—Ажалшадай эрилтые гүйсэдөөр хангахын тула ехэ оролдолго гаргагдана,—гэжэ столовын директор Я. Мошкович хөөрэнэ.—Столовомнай гурбан ондоо отделенитэй, гурбан ехэ залтай юм. Хаананшье һайн шанартай эдеэ бэлдэнэбди. Хүдэлмэреэ гуримшуулһанайнь ашаар хүнүүд обед хүлеэжэ, удаан һуухаяа болёо. Столовын зал бүхэндэ 20—30 минутын туршада зуугаад хүн эдеэлдэг болоо.

И. Николаев.

Редакцида ерэһэн бэшэг

Заһабари хэһэн нэрэ зүүгээ

Закаменай аймагай Хасуурта тосхондо нэгэ багахан магазин бии аад, 1958 оной ноябриин хахадһаа энэ жэлэй февралиин арбаад болотор хаалтатай байгаа. Энэ үе соонь айлай бишыхан гэр соо эд бараан, эдеэ хоолой зүйлнүүд наймаалагдаа.

Магазинай заһабарилагдахадашье, досоонь ехэ хубилалта болоогүй, тэрэл хэмдээ үлөө гэхэдэ болохо. Сонхын шэл шэнээр табигдаагүй, нөөхил тэһэрхэй зандаа байһаар. Досоонь харанхы, эмхи гуримгүй, эд бараан шорой тооһондо дарагдашоод хэбтэнэ.

Тус магазин хэды часһаа хэды саг болотор наймаалдаг, ямар үдэр амардаг юм ааб гэжэ һонирхоходо, ямаршье тиимэ гурим байбагүй.

Магазин заһабарилһан нэрэ зүүһэнэй хэрэг юуб?—гэжэ аймпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэдһөө асуумаар.

Б. Доржиев.

Сагай уларил

Гидрометбюрогой мэдээсэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика соомнай үүлэтэйшэг байха, бороо хура орохогүй. Баруун хойноһоо һулаханаар һалхилха. Улан-Удэ городто үдэртөө 10—12 градус дулаан болохо юм.

Апрелиин 27, 28-да үүлэтэйшэг байха, бороо хура орохогүй. Баруун тээһээ һулахан һалхин болохо. Һуниндөө 1—6 градус хүйтэн, үдэртөө 10—15 градус дулаан байха.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Болгариин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй пленум

СОФИ, апрелиин 24. (ТАСС). Болгариин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй пленумэй болоһон тухай мэдээсэл мүнөөдэр эндэ толилогдоо.

Мэдээсэл соо иигэжэ хэлэгдэнэ: Болгариин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй пленум энэ оной апрелиин 20, 21-дэ болобо.

БКП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн, Худалдаа наймаанай министр нүхэр Борис Тасковэй хүдэлмэри болон ябадал тухай асуудалые пленум зүбшэн хэлсээд, хүдэлмэреэ биратайгаар хээгүй байһан дээрэһээнь, БКП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүнһээ, ЦК-гэй гэшүүнһээ тэрэниие гаргаад, БКП-гэй ЦК-гэй гэшүүнэй кандидадаар үлөөһэн байна.

Арадай гэгээрэлые шэнэдхэн хубилгаха тухай, залуушуулые һургаха, хүмүүжүүлхэ хэрэгые үйлэдбэриин ажалтай бүри нягта холбоотой болгохо тухай асуудал БКП-гэй ЦК-гэй пленум Министрнүүдэй Соведтэй хамта хаража үзэһэн байна. Энэ асуудалаар БКП-гэй ЦК-гэй гэшүүн, Гэгээрэлэй болон соёл культурын министр Живко Живков элидхэл хээ. Арадай гэгээрэлые шэнэдхэн хубилгаха тухай, залуушуулые һургаха, хүмүүжүүлхэ хэрэгые үйлэдбэриин ажалтай бүри нягта холбоотой болгохо тухай гол шухала дүримүүдэй проектые Центральна Комитет болон Министрнүүдэй Совет һайшаагаа. Энэ проект бүхы арад зоной зүбшэн хэлсэхын тулада хэблэлдэ толилогдохо юм.

Арадай гэгээрэлые шэнэдхэн хубилгаха тухай асуудал арад зоной зүбшэн хэлсэһэнэй һүүлээр Болгариин Арадай суглаанай үзэмжэ болон баталамжада табигдаха байна.

БҮХЫ ХИТАДАЙ АРАДАЙ ТҮЛӨӨЛЭГШЭДЭЙ СУГЛААНАЙ СЕССИ

ПЕКИН, апрелиин 24. (ТАСС). Правительствын хүдэлмэри тухай Чжоу Энь-лайн элидхэлээр, арадай ажахын түсэб болон ороной энэ жэлэй гүрэнэй бюджедэй проектнүүд тушаа үгэ хэлэлгэ Бүхы Хитадай Арадай түлөөлэгшэдэй суглаанай сессиин мүнөөдэрэй заседани дээрэ үргэлжэлүүлэгдээ.

Даедахи металлургическа заводой хүдэлмэришэн Ван Цюань-хуан сессиин үглөөнэй заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ, иигэжэ мэдүүлээ. 1958 онойхидо орходоо булад хоёр дахин ехээр хайлуулхын, прокат гурба дахин ехээр үйлэдбэрилхын түлөө предприятиин коллектив мүнөө жэлдэ тэмсэжэ байна.

Гуйчжоу провинцида түмэр замай ехэ амжалтатайгаар баригдажа байһан тухай провинциин түмэр замай управлениин главна инженер депутат Лю Цзянь-си хөөрэжэ үгөө.

Гуанси-Чжуанска автономно областьдо арадай гэгээрэлэй хүгжэлтын асуудалнуудаар областиин гурбан депутадай хамтадаа хэһэн мэдүүлгые автономно областиин гэгээрэлэй таһагай начальник Ши Чжао-ган сесси дээрэ уншаа. Сүлөөрэлтын урда тээхи үедэ 6 миллион чжуанецууд өөрын үзэг бэшэггүй байһан аад, мүнөө тэдэнэр түрэлхи хэлэн дээрээ һураха аргатай болоо. Область дотор мүнөө үедэ 11 дээдэ, 2,5 мянга шахуу дунда һургуули бии гэжэ Ши Чжао-ган мэдүүлээ.

Хитадта гидротехническэ барилгануудые хэхэ научно-техническэ асуудалнууд тушаа уһанай ажахын болон энергетикын министрын орлогшо депутат Чжан Хань-ин хэлэһэн байна.

Макмилланай мэдүүлгэ

ЛОНДОН, апрелиин 24. (ТАСС). Престондо (Ланкшир) үсэгэлдэр үдэшэ үгэ хэлэхэдээ, премьер-министр Гарольд Макмиллан гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөнэй майн 11-дэ Женевэдэ зарлагдахаяа байһан тухай тогтоһон байна. Тэрэ иигэжэ хэлээ: «Хэлсээнэй хэды шэнээн саг соо болохо байһаниие би тодорхойлжо шадахагүй байнаб. Зүгөөр энэ хадаа ёһотойл хэлсээн болохо, али али талынгаа хараа бодолые ойлгожо абахын тулада хоёр талаһаа үнэн зүрхэнэй оролдолго гаргагдаха ёһотой гэжэ найданаб. Хэлсээнэй иимээр үнгэрөө һаань, гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөнэй һүүлээр зохихо правительствонуудые толгойлогшонорой зүблөөн болохо гэжэ бидэнэр найдажа шадаха байнабди. Иимэ зүблөө зарлаха гээшэ май һарада Женевэдэ болохоор, зарлагдаһан, гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөнэй хэр урагшатай байһанһаа дулдыдаха болоно.

Дээдэ тушаалтадай зүблөөнэй үрэ ехэтэй байхын тулада гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн нилээд урагшатайгаар үнгэрхэ бэзэ гэжэ би найданаб. Бүхы шухала асуудалнууд правительствонуудые толгойлогшонорой богонихон болзортой зүблөөн дээрэ хүсэдөөр шиидхэгдэхэ гэжэ оройдоошье тоолодоггүй байнаб. Гэхэ зуура, правительствонуудай хэдэг ажал хэрэгэй тон ехэ байһан дээрэһээ дурсагдаһан зүблөөн удаан саг соо үргэлжэлжэ шадахагүй байна».

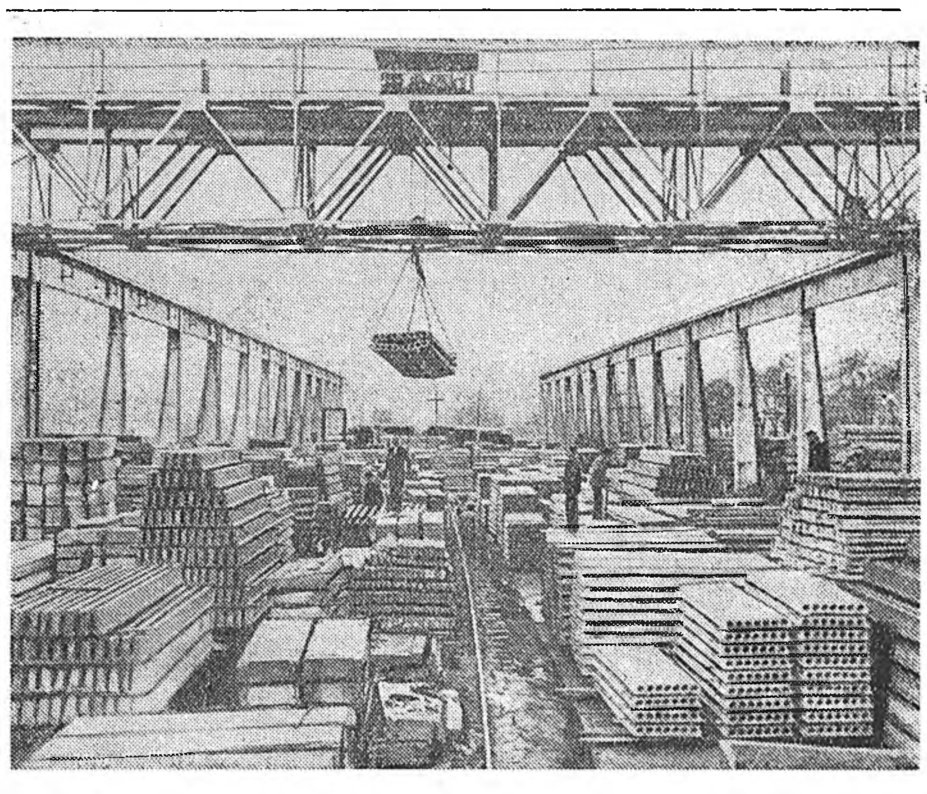
«Правительствонуудай толгойлогшонорой зүблөөнэй болоходо бүхы шухала асуудалнуудай эгээн хойшолуулашагүй яаралтайнуудаарнь бидэнэр зарим зэргээр үгээ ойлголсожо шадаха бэзэбди. Тиигэбэл, дахин суглархын тулада забһарлалга хэжэ болохобди гэжэ би багсаадаг байнаб» гээд Макмиллан саашань хэлээ.

Ондоогоор хэлэбэл, дээдэ тушаалтадай зүблөөе Европын гү, али бүхы дэлхэйн асуудалнуудые гуримшуулхын тулада нэгэ удаа хээд лэ дүүргэгдэхэ ябадал бэшэ гээшэ, харин хоёр тон ехэ бүлэглэлэй — зүүн болон баруун оронуудай хоорондохи харилсаануудые хэлсээ хэжэ һайжаруулха үеын эхин болохо ёһотой гэжэ би тоолоноб.

Англиин бүд нэхэлгын промышленностиин байдал тухай Макмиллан үгынгөө түгэсхэлдэ тогтоо. Энэ промышленностиин ехэ хэсүү бэрхэтэй байдалда ороһые мэдэрхэ зуураа, правительство тэрээндэ «али болохо туһаламжа» үзүүлхэ гэжэ тэрэ найдуулаа. Зүгөөр промышленность өөрынгөө зүгһөө гол шухала үүсхэл гаргаха ёһотой гэжэ Макмиллан онсолон тэмдэглэһэн байна.

ЖЕНЕВЭДЭХИ ЗҮБЛӨӨН

Ядерна зэбсэг туршалгые болюулха тухай асуудалаар гурбан гүрэнэй Женевэдэхи зүблөөнэй ээлжээтэ заседани урда тээнь дурадхагдаһан документнүүдые саашань хаража үзөө. Договорто хабаадагшад тухай статьяе зүблөөн баталан абаа.



Румыниин Арадай Республикада барилгын материалнууд ехээр бүтээгдэдэг болоо. Романдахи хабсаргагдадаг детальнуудай завод шанаржуулагдаһан бетоноор продукци бүтээн гаргадаг болоо. **Зураг дээрэ:** заводой ашаа тээдэг, буулгадаг талмай.

Румыниин Аджерпресс агентствын фото.

Алжиртахи дайн байлд...

КАИР, апрелиин 23. (ТАСС). ...жирта апрелиин 14-һөө 16 хү... болоһон дайн байлдаан тухай... жирай Национально-сүлөөр... армиин верховно командовани... мюнике толилоо.

Энэ үе соо Франциин сэрэгү... 149 хүн алуулаа, 62 хүн шарх... Дайсанай сэрэгэй долоон ав... шина усадхагдаһан байна. ...рай партизануудай отрядууд ... нютагуудта хэлхеэ холбооной ... электроэнергиин лининүүдые т... һан байна гэжэ коммюнике со... дээсэгдэнэ.

Алжиртахи дайн байлдаа... зогсоохо

ФКП-гэй ЦК-гэй политбюр... мэдүүлгэ

ПАРИЖ, апрелиин 24. (... Алжиртахи байдал тухай Фра... Коммунистическэ партиин ... политбюрогой мэдүүлгые «Ю... те» газетэ толилоо.

Мэдүүлгэ соо иигэжэ хэлэ... Алжиртахи гашуудалта байда... нэө бүри түгшүүрилтэй боложо... на. Сэрэгэй засагаархидай ... ралтаар байгуулагдаһан «... урилуулгын лагерьнууд» ... гэр бүлынхидһөө таһалагда... миллион үлүүтэй эрэшүүл, э... нүүд болон хүүгэд тон туйлы... байдалда байна. Тэндэхи ... улам шангадажа байһанһаа ... жалан Франциншье, мүн ... райшье талаһаа хүнүүд угаа... алуулна, хюдуулна.

БАНДУНГСКА КОНФЕРЕНЦИИН БОЛОҺООР 4 ЖЭЛЭЙ ОЙД ЗОРЮУЛАГДАҺАН МИТИНГ ПЕ... БОЛОБО

Баруун Берлиндэ ... хоолой зүйлнүүдэй ... дээшэлнэ

...Энэ мэдээнэй ёһоор, мүнөө... апрелиин тэн багаар үнгэрэ... лэй энэ үеынхидэ орходоо хэ... хын сэн 36, 8 процентээр, эл... тын мяханай сэн 3, 5-һаа 18... цент хүрэтэр, татажа буй... загаһанай — 6, 8 процентээр, ... ринай — 6, 4 процентээр гэхэ ... дээшэлһэн байна.

Редакторай орлогшо
С. Б. БАЛЬЖИНИ...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни—34-05, экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01025. Типография Министерства культуры Бурятской АССР Зак. №